

Utlåtande Rotel V (Dnr KS 2018/935)

Taxa för vatten och avlopp 2019

Hemställen från Stockholm Vatten AB

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Taxa för vatten och avlopp 2019, enligt bilaga till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2019.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Taxan består i huvudsak av två slags avgifter; anläggningsavgift och bruksavgift. Anläggningsavgiften är en engångsavgift som betalas i samband med anslutning till det kommunala VA-nätet. Bruksavgifter betalas löpande och baseras på förbrukning av olika tillhandahållna vattentjänster (dricksvatten, spillvatten och dagvatten). Dagvattentjänsten kan avse fastighet, gata eller allmän platsmark. Det finns även avgifter för särskilda VA-abonnemang, serviceåtaganden och industriavloppstaxa.

Såväl anslutningsavgifter som bruksavgifter utgörs för en enskild kund av en kombination av de olika tillhandahållna tjänsterna och för att förenkla jämförelserna av hur taxeförändringarna påverkar de betalningsskyldiga används särskilt framtagna typhus, som står modell för en viss kategori av kunder.

Beredning

Ärendet har initierats av Stockholm Vatten AB och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret kan konstatera att i och med kommunfullmäktiges beslut i januari 2018 om princip för fördelning av avgiftsuttaget har Stockholm Vatten AB en taxekonstruktion och avgiftsnivå som på sikt kommer att säkerställa att de får kostnadstäckning vid nyanslutningar och omhändertagande och rening av dagvatten. De nu föreslagna avgifterna för 2019 ligger i linje med principbeslutet och stadsledningskontoret har inget att invända mot förslaget.

Mina synpunkter

VA-taxans utformning och nivå har stor betydelse för det långsiktiga arbetet med bra dricksvatten och god avloppsrening. Under denna mandatperiod har vi prioriterat upp det förebyggande underhållet av ledningsnätet, vi följer med i utvecklingen till en smart stad genom nya metoder för att upptäcka läckor och felkopplingar i VA-nätet och vi klimatanpassar ledningsnätet mot skyfall. De nya principerna för dagvattentaxan tillsammans med att VA-taxan nu uppdateras varje år underlättar att Stockholm Vatten och Avfall AB kommer ha en långsiktigt hållbar försörjning för dom investeringar som stadens VA-nät står inför. Det är av stor vikt att VA-taxan även framåt läggs på en nivå som säkerställer en långsiktigt hållbar finansiering av verksamheten.

Bilaga

Taxa för vatten och avlopp 2019

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Taxa för vatten och avlopp 2019, enligt bilaga till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2019.

Stockholm den 19 september 2018

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Katarina Luhr

Remissammanställning

Ärendet

Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster reglerar kommunens ansvar att ordna med vattenförsörjning och avloppshantering för sina invånare. För att finansiera verksamheten har kommunerna rätt att ta ut avgifter för vatten och avlopp (VA-avgifter). Lagen anger att VA-avgifternas belopp och hur avgifterna ska betalas ska framgå av en taxa och att kommunen får meddela föreskrifter om VA-taxan. Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. Fördelningen av avgiftsuttaget ska ske utifrån vad som är skäligt och rättvist.

Principer för fördelning av avgiftsuttaget beslutades av kommunfullmäktige den 29 januari 2018 i ärendet Anläggningsavgift och dagvattentaxa (dnr 112-1785/2017).

Stockholm Vatten AB:s styrelse har den 7 juni 2018 beslutat om förslag till taxa för vatten och avlopp för 2019 och hemställt förslaget till kommunfullmäktige för beslut.

Stockholm Vatten AB ägs till 98 procent av Stockholm Vatten och Avfall AB och till 2 procent av Huddinge kommun, varför förslaget ska beslutas även av kommunfullmäktige i Huddinge för att gälla.

Taxan består i huvudsak av två slags avgifter; anläggningsavgift och bruksavgift. Anläggningsavgiften är en engångsavgift som betalas i samband med anslutning till det kommunala VA-nätet. Bruksavgifter betalas löpande och baseras på förbrukning av olika tillhandahållna vattentjänster (dricksvatten, spillvatten och dagvatten). Dagvattentjänsten kan avse fastighet, gata eller allmän platsmark. Det finns även avgifter för särskilda VA-abonnemang, serviceåtaganden och industriavloppstaxa.

Såväl anslutningsavgifter som bruksavgifter utgörs för en enskild kund av en kombination av de olika tillhandahållna tjänsterna och för att förenkla jämförelserna av hur taxeförändringarna påverkar de betalningsskyldiga används särskilt framtagna typhus, som står modell för en viss kategori av kunder.

Stockholm Vatten AB

Stockholm Vatten AB beslutade vid sitt sammanträde den 7 juni 2018 att godkänna förslag till taxa för vatten och avlopp 2019 i enlighet med tjänsteutlåtandet samt att överlämna förslaget till kommunfullmäktige för beslut.

Sammanfattning

Stockholm Vatten och Avfall har i uppdrag att trygga och säkra det snabbt växande Stockholms och Huddinges dricksvatten- och avloppshantering med en minimerad påverkan på miljön. Det innebär kostnader för förstärkt underhåll och utbyggnad av anläggningar och ledningsnät. För att förverkliga detta, i enlighet med bolagets strategiska plan, behöver intäkterna, genom bruksavgifterna, utvecklas i takt med kostnaderna. Vidare behöver intäkterna för nyanslutning, genom anläggningsavgifterna, spegla motsvarande kostnader.

För att täcka bolagets kostnader för VA-verksamheten under 2019 föreslås en generell höjning av bruksavgifterna med 2 %, inklusive särskilda VA-abonnemang, serviceåtaganden och industriavloppstaxan. För en jämförbar villa, så kallad typhus A, blir ökningen 74 kr per år. Årskostnaden blir 3774 kr (inkl. moms). Detta motsvarar en kostnadsökning på 6 kr per månad. För ett flerfamiljshus, så kallad typhus B, blir ökningen 563 kr per år, till en total årskostnad på 28 723 kr (inkl. moms). Detta motsvarar en ökning på 3 kr per månad och lägenhet.

I enlighet med beslutad plan för att uppnå full kostnadstäckningsgrad vid ny anslutning föreslås anläggningsavgiften höjas med 26 % för typhus A, till 122 820 kr (exkl. moms), och 28 % för typhus B, till 274 020 kr (exkl. moms).

Bakgrund

Taxa för VA-tjänster finns reglerat i ”Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster”. Avgifterna ska täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva den allmänna anläggningen, en så kallad självkostnadsprincip. Vidare ska fördelningen av avgiftsuttaget ske utifrån vad som är skäligt och rättvist.

VA-taxan beslutas av kommunfullmäktige i Stockholm respektive Huddinge.

VA-taxan består av två delar, anläggningsavgift och bruksavgift.

Anläggningsavgiften är en engångsavgift som betalas i samband med anslutning till det kommunala VA-nätet. *Bruksavgiften* är en periodisk avgift som betalas fyra gånger per år för att täcka VA-verksamhetens löpande kostnader som exempelvis drift- och underhåll, ränta och avskrivningar. Bruksavgiften består av tjänsterna vatten (V), spillvatten (S) och dagvatten (D). Dagvattentjänsten kan i sin tur delas upp i dagvatten fastighet (Df), dagvatten gata (Dg) och dagvatten allmän platsmark (Dapm). Utöver bruksavgiften finns även avgifter för särskilda VA-abonnemang, serviceåtaganden och industriavloppstaxa.

Vid nationell jämförelse används så kallade typhus vilka ska spegla ett svenskt genomsnitt. Typhus A är enfamiljsvilla med 800 m² tomtyta som nyttjar vattentjänsterna V, S, Df, Dg och förbrukar 150 m³ vatten per år. Typhus B är flerfamiljsfastighet med 15 lägenheter med 800 m² tomtyta som nyttjar vattentjänsterna V, S, Df, Dg och förbrukar 2 000 m³ vatten per år.

Anläggningsavgiften har varit oförändrad under flera år vilket har resulterat i en kostnadstäckningsgrad för nyanslutning på ca 40%. På styrelsemötet 2017-12-07 togs beslut att höja anläggningsavgiften under fyra år, med start 2018, för att uppnå 100 % kostnadstäckningsgrad.

Brukningssavgiften har höjts vid fyra tillfällen sedan 2015 (9 % 2015-10-01 och 5 % årligen den 1 januari 2016-2018). Från och med 2018-07-01 gäller en ny konstruktion för dagvattentjänsterna, i linje med branschföreningen Svenskt Vattens basförslag för utformning av VA-taxan. Den nya konstruktionen medför en omfördelning av avgiftskollektivet men bolagets totala intäkt beräknas vara oförändrad. Hushållens dagvattentaxa berörs inte i någon större omfattning, de flesta hushåll får en förändrad eller sänkt dagvattenavgift. De största höjningarna blir för abonnenter med mycket hårdgjord yta eller allmän platsmark. Effekten av dagvattentaxan när den börjar gälla 2018-07-01 är att årskostnaden för en jämförbar villa, så kallad typhus A, sänks från 3 739 kr per år till 3 701 kr per år (inkl. moms).

ÄRENDET

Plan för 2019

I samband med prognosarbetet (P1) har en analys gjorts kring eventuella förändringar i kostnader och intäkter för 2019 jämfört med flerårsbudgeten. Utifrån den information som framkommit under prognosarbetet överensstämmer planen i stort även om det finns viss indikation på sänkta intäkter och ökade kostnader. Skillnaden är dock marginell (en resultat effekt i storleksordningen 30-40 mnkr) varför det behov av taxeintäkter för VA-verksamheten som beräknades i samband med flerårsbudgeten kvarstår, d v s 1 268 mnkr (tabell 1).

I sammanhanget ska också tilläggas att VA-verksamheten till viss del är väderberoende vilket kan påverka både intäkter och kostnader. Vidare återstår det att se effekten av den nya dagvattentaxan som träder i kraft 2018-07-01. Den nya konstruktionen medför en omfördelning av avgiftsuttaget för dagvattenkollektivet men bolagets totala intäkt beräknas vara oförändrad. I avskrivnings- och räntekostnaderna finns även osäkerhet i framtida investeringstakt och räntesats.

Tabell 1. Budget och prognos för 2018 samt flerårsbudget 2019-2021.

Inklusive affärer utanför huvudmannskapet mnkr	2018 Prognos 1	2018 Budget	2019 Plan	2020 Plan	2021 P
Taxebaserade intäkter	1 207	1 199	1 268	1 307	1 338
Övriga intäkter	360	337	358	374	388
Summa externa intäkter	1 567	1 536	1 626	1 681	1 726
Aktiverat arbete	101	99	105	106	107
Summa intäkter	1 668	1 635	1 730	1 787	1 833
Entreprenadkostnader	-142	-127	-133	-136	-140
Energikostnader	-118	-122	-124	-133	-137
Skadeståndskostnader	-20	-15	-15	-15	-15
Personalkostnader	-443	-454	-483	-495	-506
Övriga externa kostnader	-565	-505	-497	-500	-500
Summa externa kostnader	-1 288	-1 222	-1 251	-1 279	-1 298
Res före avskrivningar och finansnetto	380	412	479	509	535
Koncerninterna intäkter & kostnader	65	66	63	62	62
Res före avskr & finansnetto	445	478	542	571	597
Avskrivningar	-324	-329	-325	-348	-353
Finansnetto	-110	-115	-130	-174	-202
Resultat efter finansnetto	11	34	87	50	42

Taxeökning, bruksavgift VA

2 % 2 % 2 %

Förslag på taxeförändringar

Anläggningsavgift

För anläggningsavgiften föreslås en höjning med 26 % för typhus A, till 122 820 kr exkl. moms, och 28 % för typhus B, till 274 020 kr exkl. moms. Avgiftsnivåerna per parameter framgår av tabell 2. Enligt statistik från branschföreningen Svenskt Vatten har Stockholm/Huddinge lägst anläggningsavgift i Stockholms län före höjningen. Föreslagen höjning skulle innebära sjätte lägsta anläggningsavgift i länet förutsatt att inga andra kommuner höjer. Det senare är dock mindre troligt.

Tabell 2. Anläggningsavgifter, exkl. moms.

Parameter	2018 (nuvarande)	2019 (förslag)
Servisavgift	38 000	44 000
Förbindelsepunktsavgift	33 000	40 900
Lägenhetsavgift	8 400	10 800
Tomtyteavgift	22,30	33,40
Typhus A	97 240	122 820
Typhus B	214 840	274 020

Brukningssavgifter - generellt

För brukningssavgifter föreslås en generell höjning med 2 %, inklusive särskilda VA-abonnemang, serviceåtaganden och industriavloppstaxan. Då det finns väldigt många olika kundkategorier följer nedan några exempel på den föreslagna taxeeökningen.

Brukningssavgift – enfamiljshus

För en villa, så kallad typhus A, blir ökningen 74 kr per år, från 3 701 till 3 774 kr (inkl. moms). Detta motsvarar 6 kr per månad. Enligt statistik från branschföreningen Svenskt Vatten har Stockholm/Huddinge näst lägst brukningssavgift i Stockholms län före höjningen. Föreslagen höjning innebär ingen förändring.

Taxan föreslås vara följande 2019, inkl. moms:

Grundavgift	1 074 kr/år
Nyttoavgift (prisklass 1)	1 183 kr/år
Dagvattenavgift	408 kr/bostadsenhet
Rörlig avgift	7,40 kr/m ³

Brukningssavgift – flerfamiljshus

För ett flerfamiljshus, så kallad typhus B, blir ökningen 563 kr per år, till 28 723 kr (inkl. moms). Detta motsvarar 3 kr per månad och lägenhet. Enligt statistik från branschföreningen Svenskt Vatten har Stockholm/Huddinge näst lägst brukningssavgift i Stockholms län före höjningen. Föreslagen höjning innebär ingen förändring.

Taxan föreslås vara följande 2019, inkl. moms:

Grundavgift	3 775 kr/år
Nyttoavgift (prisklass 2)	8 461 kr/år
Dagvattenavgift	2,12 kr/m ²
Rörlig avgift	7,40 kr/m ³

Brukningssavgift – allmän platsmark

Den som ansvarar för allmän platsmark ska betala en avgift per m² för bortledning av dagvatten.

Taxan föreslås vara följande 2019, inkl. moms (exkl. moms):

Avgift per m ²	4,08 kr/m ² (3,26)
---------------------------	-------------------------------

Bolagets analys och bedömning

Höjningen av anläggningsavgiften 2019 är kraftig men i linje med bolagets strävan efter 100 % kostnadstäckningsgrad. Före första höjningen 2018 uppgick täckningsgraden till ca 40 %. Även under 2020 och 2021 väntas stora höjningar.

Brukningssavgifterna höjs generellt med 2 % för 2019. Bolaget kommer att arbeta vidare med att analysera intäkter och kostnader med ambitionen att avgifterna ska fördelas per tjänst och täcka tjänstens kostnad. Detta kommer sannolikt resultera i en mer differentierad förändring av brukningssavgifterna framöver.

Beredning

Ärendet har initierats av Stockholm Vatten AB och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 augusti 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Vatten AB:s styrelse har den 7 juni 2018 beslutat om förslag till taxa för vatten och avlopp 2019 och hemställt förslaget till kommunfullmäktige för beslut.

De föreslagna höjningarna beräknas av Stockholm Vatten AB motsvara en ökning av de taxebaserade intäkterna med 69 mnkr till totalt 1 268 mnkr, vilket motsvarar cirka 5,4 procent.

Målet för koncernen Stockholm Vatten och Avfall AB att avgifterna för allmänna vattentjänster ska sättas på en nivå som motsvarar och säkerställer en långsiktigt hållbar finansiering av verksamheten.

I och med kommunfullmäktiges beslut i januari 2018 om princip för fördelning av avgiftsuttaget har Stockholm Vatten AB en taxekonstruktion och avgiftsnivå som på sikt kommer att säkerställa att de får kostnadstäckning vid nyanslutningar och omhändertagande och rening av dagvatten. De nu föreslagna avgifterna för 2019 ligger i linje med principbeslutet och stadsledningskontoret har inget att invända mot förslaget.

Bakgrund

Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster reglerar kommunens ansvar att ordna med vattenförsörjning och avloppshantering för sina invånare. För att finansiera verksamheten har kommunerna rätt att ta ut avgifter för vatten och avlopp (VA-avgifter). Lagen anger att VA-avgifternas belopp och hur avgifterna ska betalas ska framgå av en taxa och att kommunen får meddela föreskrifter om VA-taxan. Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. Fördelningen av avgiftsuttaget ska ske utifrån vad som är skäligt och rättvist.

Principer för fördelning av avgiftsuttaget beslutades av kommunfullmäktige den 29 januari 2018 i ärendet *Anläggningsavgift och dagvattentaxa* (dnr 112-1785/2017).

Stockholm Vatten AB:s styrelse har den 7 juni 2018 beslutat om förslag till taxa för vatten och avlopp för 2019 och hemställt förslaget till kommunfullmäktige för beslut.

Stockholm Vatten AB ägs till 98 procent av Stockholm Vatten och Avfall AB och till 2 procent av Huddinge kommun, varför förslaget ska beslutas även kommunfullmäktige i Huddinge för att gälla.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets stadsutvecklingsavdelning.

Ärendet

Taxan består av i huvudsak av två slags avgifter; anläggningsavgift och brukningsavgift. Anläggningsavgiften är en engångsavgift som betalas i samband med anslutning till det kommunala VA-nätet. Brukningsavgifter betalas löpande och baseras på förbrukning av olika tillhandahållna vattentjänster (dricksvatten, spillvatten och dagvatten). Dagvattentjänsten kan avse fastighet, gata eller allmän platsmark. Det finns även avgifter för särskilda VA-abonnemang, serviceåtaganden och industriavloppstaxa.

Såväl anslutningsavgifter som brukningsavgifter utgörs för en enskild kund av en kombination av de olika tillhandahållna tjänsterna och för att förenkla jämförelserna av hur taxeförändringarna påverkar de betalningsskyldiga används särskilt framtagna typhus, som står modell för en viss kategori av kunder.

Anläggningsavgift

Stockholm har idag en anslutningsavgift som endast ger cirka 40 procents kostnadstäckning. I kommunfullmäktiges principärende beslutades att anslutningsavgifterna ska höjas succesivt för att 2021 motsvara full kostnadstäckning. I linje med detta beslut föreslår styrelsen för Stockholm Vatten AB avgiftshöjningar som för de särskilda typhusen innebär att avgifterna höjs med 26 respektive 28 procent jämfört med 2018.

Brukningsavgift

För brukningsavgifterna föreslår styrelsen för Stockholm Vatten AB att de generellt höjs med två procent från 2018 års nivå. Det motsvarar en ökning per hushåll i de särskilda typhusen med sex respektive tre kronor per månad. Avgiftsnivån är även efter denna höjning den lägsta i Stockholms län.

Avgiften för bortledning av dagvatten från allmän platsmark höjs med två procent till 3,26 kronor per kvadratmeter.

Ekonomi

De föreslagna höjningarna beräknas av Stockholm Vatten AB motsvara en ökning av de taxebaserade intäkterna med 69 mnkr till totalt 1 268 mnkr, vilket motsvarar cirka 5,4 procent.

Styrelsens förslag till taxehöjningar baseras på beräkningar som gjordes i samband med flerårsbudgeten för åren 2019-2021 i början av året. Styrelsen uppger nu att det finns vissa indikationer på ett behov av ytterligare mindre höjningar och att viss osäkerhet råder om intäkterna beroende på att de nya avgiftsprinciperna delvis inte trädde i kraft förrän den 1 juli 2018. De prognostiserade kapitalkostnaderna kan också komma att förändras med anledning av osäkerhet i framtida investeringstakt och räntesats.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

I den av kommunfullmäktige beslutade budgeten för 2018 framgår under beskrivningen av mål och uppgifter för koncernen Stockholm Vatten och Avfall AB

att avgifterna för allmänna vattentjänster ska sättas på en nivå som motsvarar och säkerställer en långsiktigt hållbar finansiering av verksamheten.

Stadsledningskontoret kan konstatera att i och med kommunfullmäktiges beslut i januari 2018 om princip för fördelning av avgiftsuttaget har Stockholm Vatten AB en taxekonstruktion och avgiftsnivå som på sikt kommer att säkerställa att de får kostnadstäckning vid nyanslutningar och omhändertagande och rening av dagvatten. De nu föreslagna avgifterna för 2019 ligger i linje med principbeslutet och stadsledningskontoret har inget att invända mot förslaget.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer taxa för vatten och avlopp 2019, enligt bilaga 1, att gälla från och med den 1 januari 2019.